Η ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΓΙΑ ΤΟ ΛΑΟ

Η ΜΑΤΙΑ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΙΚΩΝ*

(Από τὸ παθολογικὸ μέρος τῆς γιατρικῆς μελέτης «Η ΜΑΤΙΑ»)

Συνέχεια.

Ἄλλοτε λάμπει λαχταριστὴ ἀγάπη στὰ μάτια, ψιψιρίζονται λογάκια ἐρωτικὰ καὶ γι' ἀγκαλιὰ ξανοίγουνται τὰ χέρια, μὰ πάντ' ἀληθινὸς ἔρωτας δὲν παρακινᾷ τὰ τέτια ὑποβατικὰ παραλογιάσματα· ἡ ἐρωτικιὰ αὐτὴ φανέρωση, πολλὲς φορὲς εἶναι γέννημα τῆς ξαναμμένης φαντασίας. Τὸ ἴδιο μπορεῖ νὰ γίνῃ κι ἄμα μολογᾷ ὁ ὑπνοβάτης μας κακουργήματα, ἔχοντας στὴν ὄψη του ζωγραφισμένη ὅλη τὴν τρομάρα, τὸ φόβο, ἢ ἐνάντια τὸ μῖσος καὶ τὴν ὀργὴ τοῦ ἐγκλημματία. Ὁ Pierre Janet ἀναφέρνει περίεργη γιατροδικαστικὴ περίσταση μικνῆς κοπέλλας, ποὺ δικαζόταν στὸ δικαστήριο γιατὶ μοναχή της, σ' ὑπνωτιστικὴ κατάσταση, μολογοῦσε πῶς γέννησε κρυφὰ καὶ σκότωσε τὸ παιδί της, κι ὅμως ἀποδείχτηκε στὸ τέλος ξάστερα πῶς ἦταν ὅλα ψέματα. Τὸ φοβερὸ κακούργημα ἦταν γέννημα τῆς ἀχαλίνωτης φαντασίας της. Ἄλλη μιὰ γνώριμή μου κυρία, πάντρεμένη καὶ πολὺ τίμια, βρῆκε τὸν μπελᾶ της ἀπ' τὸ ζηλιάρη ἄντρα της γιατί, σὰν ὑπνωτίστηκε κάποτε, πῆρε σκανταλιάρικη στάση κι ἄλλα τῶν ἀλλῶν ξεστόμιζε, ἀναφέρνοντας ὀνόματα συγγενῶν καὶ φίλων!

Ἔτσι, ξετάζοντας τὴ ματιά, ὅλη τὴ *φυσιογνωμία*, τὰ λόγια, τὰ φερσίματα τοῦ ὑπνωτισμένου, μποροῦμε σὲ μιὰ γιατροδικαστικὴ περίσταση νὰ ὠφελήσουμε, μὰ μποροῦμε καὶ νὰ βλάψουμε, ἂν ἀληθινὲς πάντα πάρουμε τὶς μολογίες του.

Ἀλλ' ἡ ματιὰ ὄχι μόνο κατὰ τὴν ὥρα τοῦ ὑπνωτίστικου ὕπνου παραλλάζει, σκετικὰ μὲ τὶς ἐξωτερικὲς ὑποβολὲς καὶ τὸν ψυχικὸ ἐρεθισμὸ τοῦ ὑπνοβάτη, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὸν ὕπνο, μέρες πολλὲς ἢ καὶ μῆνες ὁλόκληρους ἀκόμα, δυνατὸ νὰ πάρῃ ξανὰ τὴ χαραχτηριστικιὰ ὄψη τῆς ὑπνοβασίας, ἢ ὅποια κι ἂν θελήσουμε, δίχως καμμιὰ καινούρια ὑπνωτιστικὴ ἐνέργεια. Τοῦτο γίνεται στὴ *μεθυπνωτιστικὴ*, ὅπως λένε, ὑποβολή, σὲ κείνη δηλαδὴ ποὺ βάλθηκε στὸ νοῦ τοῦ ὑπνωτισμένου *μὲ τὴ διαταγή: νὰ μπῇ σὲ πράξη μόνο σὰν ξυπνήσῃ αὐτὸς* καὶ σ' ὡρισμένο καιρὸ ἀπὸ τότες.

Διατάζουμε λόγου χάρη τὴν ὑπνωτισμένη νὰ ἔρθῃ νὰ μᾶς δῇ, σὰν περάσῃ ἕνας μῆνας ἀπ' τὴν ὥρα ποὺ τὴν ξυπνήσαμε. Αὐτὴ ὅλες κεῖνες τὶς μέρες μιλεῖ, σκέβεται, δουλεύει, ἔχει τὴν ὄψη ἀνθρώπου μὲ τὰ σύγκαλά του, μὰ σὰν ἔρθῃ ὁ καιρὸς τῆς ὑποβολῆς ἡ ματιά της γίνεται σκεφτικιά, ἀφαιρημένη, σὰν κάποια σκέψη νὰ τυραγνᾷ τὸ πνέμα της, ποὺ δὲν τὴ θέλει μὰ νὰ τὴ διώξῃ δὲν ἔχει τὴ δύναμη· χώρις νὰ ξέρῃ γιατί, σὲ τίποτε δὲν προσέχει, σὲ τίποτες ἄλλο ὁ νοῦς της δὲν τριγυρνᾷ, παρὰ στὴν ἀνάγκη νἄρθῃ νὰ μᾶς δῇ... καὶ τὸ κάνει, ὅπως διατάχτηκε.

Ἂν τὴ διατάξουμε ὄχι νἄρθῃ νὰ μᾶς δῇ, ἀλλὰ νὰ πέσῃ πάλι σ' ὕπνο, χώρις δισταγμὸ πάνω στὴν κουβέντα της, στὸ δρόμο, ὅπου βρίσκεται, θὰ μισοκλείσῃ ἄξαφνα τὰ μάτια, θὰ καρφώσῃ ἀναίσθητη, ἄψυχη τὴ ματιὰ καὶ θὰ κοιμηθῇ τὸν ὑπνωτίστικο ὕπνο, ὅπως τῆς διατάχτηκε. Ἂν στὴν ὑποβολή μας δινόταν διαταγὴ νὰ χτυπήσῃ ἕνα πρόσωπο μὲ μαχαῖρι, χώρις ἄλλο θὰ τὸκανε, ἀσυνείδητα κι ἀθέλητα, γιατὶ στὶς περίστασες αὐτὲς *ὑποβολῆς ἐχτελεστῆς στὰ ξύπνια* δὲν ἐνεργεῖ τὸ *κύριο ἐγώ*, ἡ θέληση, ἀλλὰ τὰσυνείδητο, τὸ δίφτερο ἐγώ, ποὺ κρύβεται, νὰ ποῦμε, στῆς ψυχῆς τὰ κατάβαθα, μὰ σὲ παθολογικὲς κατάστασες ξεφυτρόνει πονηρὰ καὶ μοναχό του μπορεῖ νὰ κυριαρχήσῃ. Νοιώθετε πῶς τὸ εἶδος αὐτὸ τῆς ὑποβολῆς, ποὺ ξεκάθαρα ἀποδείχνει τὸ διπλὸ τῆς προσωπικότητας, ἔχει μεγάλη γιατροδικαστικὴ σημασία.

(ἀκολουθεῖ)

Γ. ΑΒΑΖΟΣ

Γλεντᾷς ν' ἀκοῦς τὸ μπάρμπα-Γιάννη τὸν ἀριστοτέχνη τοῦ πατσᾶ, μάγερα τῶν Πεφκακιῶν, νὰ κόβει Μιστριώτικες Ἑλληνικούρες!

Σήμερις ὅμως δίχως κέφι, ζαρωμένος στὴν καρέκλα του, δὲν ἔβγαζε τσιμουδιά.

—Τί ἔπαθες, ἀσίκη μου; Τόνε ρώτησε κάποιος γλέποντάς τον σὲ τέτια κατάσταση. Καὶ κεῖνος μ' ὅλο τὸ χάλι του καὶ σφίγγοντας τὴν κοιλιά του:

—Μ' ἐνοχλεῖ.... ἡ συνείδησις καὶ θὰ κάμω.... ἐμετόν!!! εἶπε

λαίπωρου ἐκείνου ἀνθρώπου· ἴσως μ' αὐτὴ ἐπιτύχω νὰ σὲ πείσω, ὅτι ὁ κίνδυνος ποὺ θέλησα νὰ σὲ προφυλάξω δὲν εἶναι πλάσμα τῆς φαντασίας μου». Ὁ ξένος τότε, ἀφοῦ ἐκάθησε σ' ἕνα πάγκο τῆς πλατείας, ἔνευσε τοῦ βαρόνου νὰ καθίσῃ καὶ ἄρχισε νὰ τοῦ λέῃ:

II

«Τὰ ἴδια περίλαμπρα χαρίσματα ποὺ σὲ ξεχωρίζουν, βαρόνε, εἶπεν ὁ ξένος, ἔφεραν στὸν ἱππότη Δὲ Μενὰρ τὴν ἐκτίμηση καὶ τὸ θαυμασμὸ τῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν κυριῶν τὴν ἀγάπη. Μὲ τὴν διαφορά, ποὺ ἡ τύχη δὲν τοῦδωκε τὴν εὐτυχία τῆς κληρονομιᾶς, ὅπως σὲ σένα. Ἦταν σχεδὸν πτωχὸς καὶ ὅμως κατώρθωνε μὲ τὴ μετρημένη του ζωὴ νὰ φαίνεται στὸ κόσμο, πῶς ὁ νέος αὐτὸς ἦταν ἀπόγονος κάποιας εὐγενικῆς οἰκογένειας. Καὶ ἐπειδὴ ἡ παραμικρότερη ζημία μποροῦσε νὰ διαταράξῃ τὴ κοινωνική του ζωή, δὲν ἐπλησίαζε καθόλου, ποτέ του, στὸ χαρτοπαίγνιο, καὶ τὸ κατώρθωνε χωρὶς στενοχωρία, γιατὶ ποτέ του δὲν εἶχε αἰσθκνθῇ τὴ παραμικρὴ κλίση σ' αὐτὸ τὸ πάθος. Καὶ σημείωσε πῶς ὅ,τι ἐπιχειροῦσε, ὅ,τι ἔβαζε στὸ νοῦ του, πάντοτε τὸ ἐπιτύχαινε μ' ἕνα τρόπο τόσο ἀλλόκοτο, μὲ τόση ἀπροσδόκητη εὐκολία, ποὺ οἱ ἐπιτυχίες τοῦ ἱππότη Δὲ Μενὰρ καταντήσαν πλέον παροιμιώδεις.

Μιὰ νύχτα ξεγελάσθηκε νὰ μπῇ σ' ἕνα χαρτοπαίγνιο· οἱ φίλοι του ποὺ συνόδευε παρεδόθησαν ἀσυλλόγιστοι σ' ὅλα τὰ θέλγητρα τοῦ παιγνιδιοῦ.

Χωρὶς νὰ καταπιασθῇ καθόλου, πλανεμένος σ' ὅλως διόλου ἄλλες σκέψεις του, ὁ ἱππότης ἐπερπατοῦσε στὴ σάλα μ' ἀργὰ βήματα, ρίχνοντας μόνο κάπου κάπου τὰ μάτια του πότε στοὺς ποντατόρους πότε στὸ πράσινο τραπέζι, ὅπου τὸ μάλαμα ἔτρεχε ἀπ' ὁλοῦθε πρὸς τοὺς σωροὺς τοῦ παγκαδόρου. Ἐξαφνα ὅμως κάποιος γερο συνταγματάρχης, παρατηρῶντας τὸν ἱππότη, τοῦ εἶπε φανάζοντας: «Μὰ ὅλα τὰ τάγματα τῶν δαιμόνων, ὁ ἱππότης Δὲ Μενὰρ, περπατῶντας ἐδῶ μ' ὅλη του τὴ καλοτυχιὰ, δὲ τὴν ἀφίνει νἄρθῃ καὶ κατὰ μᾶς, κρατῶντας την μονάχα γιὰ τὸν ἑαυτό του, ἀφοῦ δὲν εἶναι οὔτε μὲ τὸ μέρος τῆς πάγκας οὔτε μὲ τοὺς ποντατόρους· μ' αὐτὸ δὲ θὰ κρατήσῃ περισσότερο· πρέπει νὰ ποντάρουμε συντροφικά».

Ὁ ἱππότης τοῦ κάκου ἐπροφασίσθηκε τὴν ἀδεξιότητά του, τοῦ κάκου τοῦλεγε, πῶς οὔτε μιὰ φορὰ δὲν ἔπιασε χαρτὶ στὸ χέρι· ὁ συνταγματάρχης ἐπέμενε πεισματικὰ καὶ ὁ Μενάρ, θέλοντας καὶ μὴ θέλοντας, ἐκάθισε στὸ τραπέζι τοῦ παιγνιδιοῦ.

«Ὅπως τοῦ λόγου σου, κυρ-βαρόνε, ἀπαρέλλαχτα κι αὐτὸς εὕρισκε ὁλοένα καὶ πετύχαινε ἀκκτάπαυτα Σὲ λίγο κέρδισε κάμποσα στ' ὄνομά του γιὰ τὸ συνταγματάρχη ποὺ δὲν ἤξερε πῶς νὰ δείξῃ τὴ χαρά του, ποὺ κατόρθωσε νὰ καταφέρῃ τὸ Μενὰρ νὰ τοῦ χαρίσῃ, μὲ τὴ συντροφιά του, τὰστέρι τῆς καλῆς του τύχης.

Ἡ καλοτυχία τοῦ ἱππότη μ' ὅλα ταῦτα, ποὺ ἐπροξένησε τὴν ἔκπληξη ὅλων τῶν χαρτοπαιχτῶν, δὲν ἔκαμε καμμιὰν ἐντύπωση στὸν ἴδιο, ἀπεναντίας μάλιστα αἰσθάνετο τὴν ἴδιαν ἀποστροφὴ στὸ παιγνίδι· καὶ τὴν ἄλλη ἡμέρα, καθὼς εἶδε τὸν ἑαυτό του ἀνόρεχτο καὶ κατακουρασμένο ἀπὸ τὸν κάματο ὅλης αὐτῆς τῆς ἀγρύπνιας, σὰν αἰστάνθηκε τὸ ἀποκάρωμα τὸ ἀπίστευτο τοῦ μυαλοῦ του, ὡρκίσθηκε ποτέ του πιὰ νὰ μὴ ξαναπατήσῃ στὸ χαρτοπαίγνιο, ὅπου καὶ ἂν τὸ εὕρισκε, εἰς ὁποιονδήποτε κοινωνικὸ κύκλο καὶ ἂν ἐτύχαινε. Ἀκόμη δὲ περισσότερο ἀηδίασε καὶ ἀγανάχτησε, συλλογιζόμενος τὴν πρόστυχη διαγωγὴ τοῦ συνταγματάρχη ἐκείνου, ποὺ ἔπαιζε μὲ τὸν προστυχότερο τρόπο, κερδίζοντας χρήματα στὴν τύχη αὐτουνοῦ, μὲ τὴν πρόληψη πῶς

ΚΕΡΔΟΣ 335,320 ΔΡΑΧΜΩΝ

Ναί! **335,320** δραχμὰς ἔδωκε μέχρι τοῦδε τὸ γραφεῖον τοῦ τραπεζομεσίτου κ. **Ἰω. Φωτίου** εἰς τοὺς πελάτας του. Ἤτοι ἐκ τῶν ἀγοραστῶν λαχειοφόρων ὁμολογιῶν ἐκ τοῦ γραφείου του ἔχουν κερδίσει διάφορα ποσά, ἀνερχόμενα εἰς τὸν στρογγυλὸν ἀριθμὸν **329,840** δραχῶν.

Ὁ κ. Ἰω. Φωτίου θέλει-ν' ἀποδιβάσῃ τὸ ποσὸν τοῦτο εἰς 1,000,000 δρ. Ἐπιθυμῶν δὲ ἵνα τυμμετάσχωσι τούτων πᾶσαι αἱ τάξεις τῆς κοινωνίας ὑποβιβάζει τὴν προκαταβολὴν δι' ἑκάστην λαχειοφόρον τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης εἰς δραχ. 5 καὶ καλεῖ τοὺς θέλοντας ν' ἀγοράσωσι τοιαύτην νὰ προσέλθωσιν εἰς τὸ τυχηρὸν γραφεῖον του, ὅπου πάντως θὰ κληρωθῇ μετ' ἀμοιβῆς ὁμολογία τις καὶ τί χαρὰ νὰ εἶναι ἡ πρώτη μὲ τὰς 70,000 χρυσᾶς δραχμὰς τὴν 18 Δεκεμβρίου ἐ. ἔ. ὅτε γεννήσεται ἡ κλήρωσις.

Ὡσαύτως τὸ τυχηρὸν γραφεῖον τοῦ κ. **Ἰω. Φωτίου,** πωλεῖ καὶ λαχεῖα τοῦ Ἐθν. Στόλου πρὸς δρ. 3 ἕκαστον, τῶν ὁποίων ἡ πρώτη κλήρωσις γενήσεται τὴν 2 Ἰανουαρίου 1905, ὁ δὲ πρῶτος ἀριθμὸς κερδίζει δραχ. 100,000.

ΕΔΩ Κ' ΕΚΕΙ

Ξέρετε γιατὶ οἱ *πατέρες* τοῦ Ἔθνους κρατᾶνε ἀκόμα στὴ ζωὴ τὴ Βουλή; Νὰ τὸ μάθετε κι αὐτό, γιατὶ ἀξίζει νὰ τὸ ξέρετε. Ὁ λόγος λοιπόν, ὁ ἐθνικώτατος πάντα, εἶναι ποὺ δὲ θέλουνε νὰ τήνε διαλύσουνε γιὰ νὰ μὴν ἔχουν ἐκλογὲς μέσα στὴν καρδιὰ τοῦ χειμῶνα.

Ὅλα μὲ τὸ ραχάτι τους τὰ θέλουν οἱ ἀφεντάδες μας, βλέπετε! Μὲ τὸ χειμῶνα δὲ θὰ μποροῦνε νὰ γυριζουνε τὰ χωριὰ τῆς ἐπαρχίας τους καὶ νὰ ψηφοδιακονεύουνε. καὶ πρέπει νἄρθει ἡ ἄνοιξη, νἄρθει τὸ καλοκαίρι, γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ δουλεύουνε περὶ πάτρης καὶ περὶ κάλπης.

Δὲν εἶναι δικά μας λόγια αὐτὰ καὶ μὴ τὰ φορτώσετε στὴ ράχη μας. Κάπιος ἀπὸ τοὺς πατέρες τοῦ Ἔθνους τὰ εἶπε, κάπια ἐφημερίδα τἄγραψε, καὶ μεῖς τίποτ' ἄλλο δὲν κάνουμε παρὰ νὰ ξαναγράψουμε καὶ νὰ τὰ παραδώσουμε στὴν Ἱστορία.